

CZYNNIKI WPLYWAJĄCE NA PODEJMOWANIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH W WYBRANYCH GMINACH PODREGIONU OLSZTYŃSKIEGO

Paweł Pięta, Iwona Pomianek

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Streszczenie. W artykule przedstawiono warunki podejmowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich z uwzględnieniem m.in. motywów, jakimi kierowali się przedsiębiorcy przy podejmowaniu decyzji o założeniu przedsiębiorstwa oraz o wyborze kierunku działania. Badania empiryczne, obejmujące populację 44 przedsiębiorców, przeprowadzono w 2008 r. na terenie czterech wybranych gmin podregionu olsztyńskiego, tj. Bartoszyce, Lidzbark Warmiński, Dywity oraz Świątki. Z analizy uzyskanych odpowiedzi wynika, iż przygotowanie do uruchomienia działalności gospodarczej zajmowało ankietowanym średnio kilkanaście miesięcy, a jako główne motywy założenia własnej firmy wskazywano najczęściej utratę poprzedniej pracy i zagrożenie bezrobociem, chęć wykorzystania nadarzającej się okazji oraz zapotrzebowanie na dane dobra lub usługi na rynku docelowym. Przy wyborze kierunku działalności co trzeci ankietowany zdawał się na przypadek, a co czwarty kierował się zapotrzebowaniem rynku.

Słowa kluczowe: motywy podejmowania działalności gospodarczej, przedsiębiorczość, obszary wiejskie, podregion olsztyński

WSTĘP

Czynniki lokalizacyjne działalności gospodarczej, związane z rentą położenia, stanowią istotne determinanty inicjowania i rozwoju funkcji pozarolniczych na obszarach wiejskich. Stopień zróżnicowania przestrzeni wiejskiej pod względem poziomu aktyw-

---

Adres do korespondencji – Corresponding author: Paweł Pięta, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych, Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa, e-mail: pawel_pieta@sggw.pl; Iwona M. Pomianek, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych, Katedra Polityki Agrarnej i Marketingu, ul. Nowoursynowska 166, 02-787 Warszawa, e-mail: iwona_pomianek@sggw.pl

ności ekonomicznej, dywersyfikacji struktury rodzajowej, czy poziomu nasycenia firmami, zależy jest zatem nie tylko od inicjatywności mieszkańców, jakości kapitału społecznego lub sytuacji ekonomicznej gminy. Istotną rolę spełniają przestrzenne czynniki lokalizacyjne, takie, jak położenie w strefach bezpośredniego oddziaływania większych miast, bliskość ważnych szlaków komunikacji drogowej, gęstość sieci miejskiej, położenie w centrum lub na peryferiach regionu, a także status administracyjny (gmina wiejska lub miejsko-wiejska) [Czarnecki 2006]. Znaczące są również takie cechy położenia, jak: odległość od miasta oraz jego wielkość, odległość od przejść granicznych, portów i lotnisk oraz walory turystyczno-przyrodnicze.

Obserwowany spadek dochodowości gospodarstw rolnych, a tym samym poziomu życia mieszkańców wsi, zrodził potrzebę poszukiwania nowych, alternatywnych źródeł dochodów i finansowania realizacji potrzeb bytowych i produkcyjnych na obszarach wiejskich. Sprostanie nowym, cywilizacyjnym wyzwaniom, dotyczącym m.in. ograniczania bezrobocia, tworzenia szans awansu życiowego dla młodych mieszkańców wsi, wiąże się nie tylko z przekształceniami samego rolnictwa, lecz także ze zmianą całego obszaru. Wieś coraz częściej staje się miejscem zamieszkania dla osób nie związanych z rolnictwem, stąd w koncepcjach dotyczących przyszłości obszarów wiejskich uwzględniać należy również możliwości wykorzystania innego niż rolnictwo potencjału i zasobów, a także naturalnych walorów wsi [Drzewiecki 2002].

Ważny czynnik stanowi infrastruktura, która tworzy złożoną całość, ale wpływ poszczególnych jej elementów na rozwój przedsiębiorczości jest zróżnicowany i zmienny w czasie [Spychalski 2004]. Jak wykazały badania Palonki, Piętek i Rożek-Świdorskiej [1993], aglomeracje miejskie i przemysłowe, ze względu na zagęszczenie przestrzenne i zły stan środowiska naturalnego, tracą swą dawną atrakcyjność dla potencjalnych przedsiębiorców. Z kolei w skali gminy, najdogodniejszą lokalizację dla przedsiębiorstwa stanowi miejscowość, w której mieści się siedziba władz gminnych – ze względu na większą koncentrację obiektów i urządzeń infrastruktury oraz dogodne połączenia ze wszystkimi miejscowościami w gminie – zależność ta jest silniejsza w przypadku gmin miejsko-wiejskich niż wiejskich. Ponadto, gminy leżące na terenach zurbanizowanych, w strefach oddziaływania miast i aglomeracji miejskich, charakteryzują się wyższym poziomem infrastruktury oraz wyższym wskaźnikiem rozwoju przedsiębiorczości niż gminy typowo wiejskie, zwłaszcza rolnicze.

Badania przeprowadzone przez Mroczek [1998] w latach dziewięćdziesiątych XX w. na grupie przedsiębiorców, którzy założyli swoje firmy w początkowym okresie transformacji systemowej dowodzą, iż głównym motywem pobudzającym właścicieli przedsiębiorstw prywatnych do uruchomienia działalności były potrzeby samospelnienia i niezależności, wyrażające się w pragnieniu podjęcia pracy na własny rachunek, która umożliwiłaby wykorzystanie wiedzy i doświadczenia oraz spełnienie ambicji zawodowych. Pragnienie podniesienia własnego statusu materialnego było wymieniane dopiero w drugiej kolejności. Co piąty badany kierował się chęcią podjęcia ryzyka. Jedynie w przypadku firm zakładanych na początku lat dziewięćdziesiątych, nieliczni ankietowani jako przyczynę rozpoczęcia działalności gospodarczej na własny rachunek wskazywali utratę dotychczasowej pracy bądź też zagrożenie bezrobociem. Niewiele było przypadków, gdy tradycje rodzinne stanowiły źródło doświadczeń przedsiębiorców. Podobne

wnioski wynikają również z innych badań, m.in. Banachowicz [1993], Otolińskiego i Brzozowskiego [1997] oraz Grabowskiego i Kulawczuka [1992].

Systemy wartości mieszkańców polskiej wsi zawierają przesłanki do racjonalizowania podstaw ich działalności ekonomicznej. Zaczątki przedsiębiorczości genetycznej, a więc tego sposobu działalności ekonomicznej, który Weber utożsamia z pewnym typem obowiązków wobec społeczeństwa, własnej rodziny i samego siebie, a mniej z kategoriami zysku i konsumpcji, wydają się być odzwierciedlane przede wszystkim wśród podkreślających wagę pracy i działalności zawodowej, jako niezbędnego pola satysfakcji życiowej. Z drugiej strony, istnieją zachowania ekonomiczne powodowane głównie chęcią zysku, uznawaną za podstawowy czynnik wyzwalający energię i inicjatywę jednostki do kreowania różnych form działalności gospodarczej. Ten drugi typ myślenia wydaje się jeszcze bliższy ludności wiejskiej, gdyż prawie powszechnie podkreśla się znaczenie odpowiedniego standardu materialnego, który wprawdzie nie do końca decyduje o dobrym, udanym życiu, ale stanowi podstawę realizacji innych wartości życiowych. Ten typ motywacji leży u podstaw szeroko rozpowszechnionego przekonania mieszkańców wsi o konieczności zmiany dotychczasowego sposobu ekonomicznego funkcjonowania gospodarstwa domowego [Hałasiewicz, Kaleta 2000].

Badania przeprowadzone przez Pięcek [2006] dowodzą, że głównymi powodami rozpoczęcia pracy na własny rachunek są: chęć poprawy własnej sytuacji materialnej, chęć usamodzielnienia się oraz utrata poprzedniej pracy. Z kolei, jak wynika z badań Kulak-Dolaty i Sobockiej-Szczapy [2007], do najważniejszych motywów podejmowania działalności gospodarczej zalicza się: zapewnienie środków utrzymania rodzinie bądź polepszenie statusu materialnego, niezadowolenie z dotychczas wykonywanej pracy (najemnej), korzystne uwarunkowania dla rozwoju działalności gospodarczej (w latach dziewięćdziesiątych) oraz potrzeby lokalnego rynku. W wielu przypadkach znaczącą rolę odgrywała tradycja – czyli możliwość (bądź też konieczność) przejęcia przedsiębiorstwa po rodzicach.

Jedną z silnych barier rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich jest znaczna rola tradycji i przywiązanie do utartych sposobów gospodarowania i postępowania. Siła przyzwyczajenia często powoduje niechęć do podejmowania nowych sposobów działania. Wynika ona z funkcjonowania na obszarach wiejskich zastygłych układów gospodarczych, a silne więzi sąsiedzkie i wręcz zamknięte środowisko społeczne rodzą specyficzne zjawisko „ogładania się na sąsiadów” oraz niechęci do nowatorstwa i osób z zewnątrz. Przedsiębiorcy, którzy burzą zastane układy gospodarcze budzą najczęściej zdziwienie, rzadziej pozytywne zainteresowanie lub wyczekiwanie na niepowodzenie nowatora [Kulawczuk 1995]. Kulawczuk zwraca uwagę także na problem apatii i bezczynności ludności wiejskiej (zwłaszcza długotrwale bezrobotnej) związany z niekorzystną sytuacją ekonomiczną w obszarach popegeerowskich. Ponadto, ludność wiejska, zwłaszcza o niskim wykształceniu, niechętnie podejmuje działania w celu opracowania dokumentów planistycznych, które są niezbędne przy ubieganiu się o wsparcie zewnętrzne, prowadzeniu oraz rozszerzaniu działalności gospodarczej. Co więcej, na terenach wiejskich istnieje możliwość pokrywania znacznej części kosztów utrzymania (głównie zaopatrzenia w żywność) z własnych gospodarstw czy też działek przyzagrodowych, co w dużym stopniu redukuje zapotrzebowanie na gotówkę i zmniejsza naturalną presję ludności wiejskiej do podejmowania pracy na własny rachunek [Kulawczuk 1995].

Na funkcjonowanie małych i średnich przedsiębiorstw wpływają niekorzystnie także inne bariery o charakterze kulturowym. Na obszarach wiejskich wciąż przypisuje się kobietom role związane z prowadzeniem domu i wychowaniem dzieci. W środowisku pracy uznawane są one przez to za mniej dyspozycyjne od mężczyzn. Panuje także przekonanie, że to mężczyźni posiadają większe predyspozycje do kierowania przedsiębiorstwem – są bardziej przedsiębiorczy, operatywni, przebojowi, energiczni, odporni na stres, komunikatywni, mają twardszy charakter i „smykałkę do interesów” [Kurek, Sawicka 2003]. Kobiety prowadzące samodzielnie firmy napotykały tym samym na więcej barier, nie tylko natury ekonomicznej.

METODA BADAŃ

Badania empiryczne przeprowadzono w 2008 r. w ramach badań pilotażowych¹, w czterech gminach wiejskich podregionu olsztyńskiego: Bartoszyce, Lidzbark Warmiński, Dywity oraz Świątki. Przy użyciu metody eksperckiej, podczas rozmów z pracownikami urzędów gmin wybrano celowo grupę przedsiębiorców², z którymi przeprowadzono wywiady w oparciu o jednolity kwestionariusz. Przeprowadzono łącznie 44 wywiady, przy czym do dalszych analiz zakwalifikowano 41 kwestionariuszy, kierując się ich kompletnością.

WYNIKI BADAŃ

Najliczniejszą grupę badanych stanowiły osoby w wieku powyżej 45 lat, tj. w przedziale wiekowym 45-54 ok. 36,6%, zaś odsetek osób powyżej 55 roku życia wynosił 31,7%. Spośród badanych właścicieli przedsiębiorstw, jedynie trzy osoby (7,3%) posiadały co najwyżej podstawowe wykształcenie – byli to mężczyźni. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 51,2%, następnie zaś z wykształceniem zawodowym – 36,6%. Tylko dwie osoby posiadały wykształcenie wyższe (tabela 1).

W trzech przypadkach prowadzeniem firmy zajmowała się więcej niż jedna osoba. Kobiety samodzielnie prowadzące przedsiębiorstwa stanowiły 39% ankietowanych.

Dla znaczącej części ankietowanych (64,1%) bieżąca działalność gospodarcza była pierwszą pracą, jaką kiedykolwiek podejmowali (tabela 2). Połowa osób z wyższym wykształceniem, co czwarta osoba z wykształceniem średnim i 13% osób z ukończoną szkołą zawodową prowadziło wcześniej inną działalność gospodarczą (ogółem co piąty ankietowany). Około 7,7% zapytanych właścicieli przedsiębiorstw (w tym co trzecia osoba z wykształceniem co najwyżej podstawowym) pracowało wcześniej dla innego pracodawcy. Taki sam odsetek ankietowanych przed rozpoczęciem działalności na własny rachunek miał status osoby bezrobotnej.

W grupie badanych właścicieli przedsiębiorstw, 89,2% prowadziło jednoosobową działalność gospodarczą, 8,1% – spółki jawne i 2,7% spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

¹Grant promotorski MNiSW nr N N 114 0295 33, nr umowy 0295/B/H03/2007/33

²Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą oraz przedsiębiorstwa zatrudniające do 49 pracowników (mikro i małe), działające przynajmniej od roku, zlokalizowane na obszarze badanych gmin

Tabela 1. Charakterystyka ankietowanych właścicieli przedsiębiorstw według wieku oraz wykształcenia (w %)

Table 1. Structure of the surveyed enterprises' owners regarding their age and education (in %)

Wyszczególnienie		Wykształcenie właściciela				Ogółem
		niepełne podstawowe i podstawowe	zawodowe	średnie	wyższe	
Wiek właściciela	20–24	–	2,4	4,9	–	7,3
	25–34	–	–	7,3	2,4	9,8
	35–44	–	4,9	9,8	–	14,6
	45–54	4,9	14,6	14,6	2,4	36,6
	55 i więcej	2,4	14,6	14,6	–	31,7
Ogółem		7,3	36,6	51,2	4,9	100,0

Źródło: Badania własne.

Source: Authors' research.

Tabela 2. Status zawodowy właściciela przedsiębiorstwa w momencie rozpoczynania bieżącej działalności gospodarczej według wykształcenia właściciela (w %)

Table 2. A job status of enterprise owners while starting current economic activity, regarding their education (in %)

Wyszczególnienie		Status zawodowy				Ogółem
		pierwsza praca	inna działalność gospodarcza	pracownik najemny	bezrobotny	
Wykształcenie właściciela	niepełne podstawowe i podstawowe	5,1	–	2,6	–	7,7
	zawodowe	25,6	5,1	5,1	2,6	38,4
	średnie	30,8	12,8	–	5,1	48,7
	wyższe	2,6	2,6	–	–	5,2
Ogółem		64,1	20,5	7,7	7,7	100,0

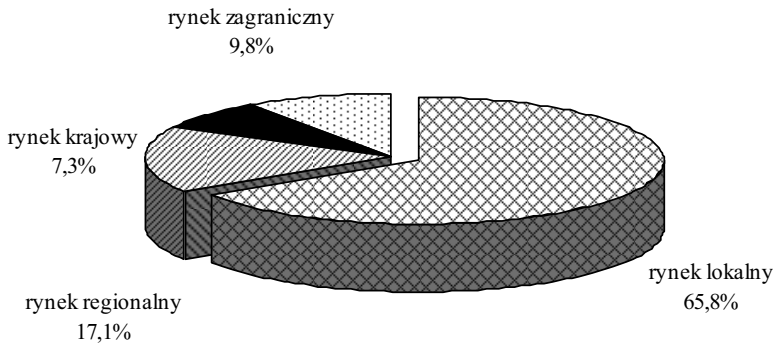
Źródło: Badania własne.

Source: Authors' research.

działalnością. Najwięcej było przedsiębiorstw o profilu handlowym – 62,2%, zaś firmy produkcyjne i usługowe stanowiły po 18,9% badanych jednostek. Najliczniejsze grupy stanowiły firmy założone w ciągu ostatnich dziesięciu lat – 44,1%, oraz w latach 1988-1997 – 41,2%. Najdłuższą działającą firmą została założona w 1962 roku.

Rynki regionalne i rynek krajowy obejmowały swoim zasięgiem przede wszystkim przedsiębiorstwa z dłuższym stażem. Osoby z wykształceniem podstawowym koncentrowały swoją działalność wyłącznie na rynku lokalnym, tj. w granicach wsi, gminy lub co najwyżej powiatu. Co drugi przedsiębiorca z wykształceniem wyższym, co dziesiąty ze średnim i co piętnasty po szkole zawodowej koncentrował się na rynku zagranicznym

(ogółem 9,8% ankietowanych). Co piąty przedsiębiorca z wykształceniem zawodowym lub średnim koncentrował działalność na rynku regionalnym, a odpowiednio 13,4% i 4,7% na rynku krajowym. Najczęściej jednak działali w skali lokalnej (rys. 1).

Rys 1. Zasięg działalności gospodarczej (w % odpowiedzi)

Fig. 1. Scope of the economic activity (in % of answers)

Źródło: Badania własne.

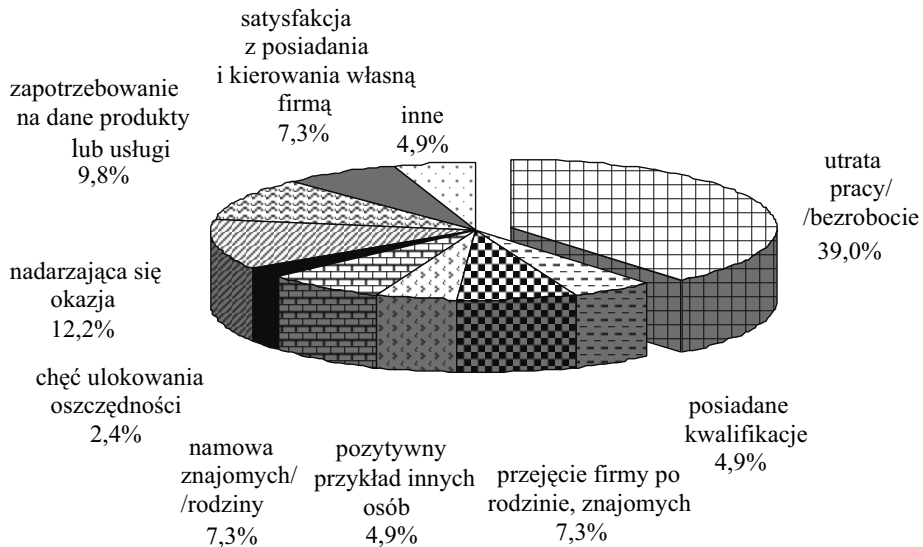
Source: Authors' research.

W prawie wszystkich firmach właściciel był jednocześnie osobą prowadzącą przedsiębiorstwo – w jednym przypadku prowadzeniem firmy zajmowała się sama współwłaścicielka. Najkrócej przygotowywano się do rozpoczęcia działalności około roku, najdłużej – 12 lat (przeciętnie kilkanaście miesięcy).

Jako główny motyw założenia własnej firmy, ankietowani najczęściej wskazywali na utratę poprzedniej pracy i zagrożenie bezrobociem (39%). Co dziesiąta osoba brała pod uwagę zapotrzebowanie na dane produkty lub usługi na rynku docelowym, a około 12,2% badanych wykorzystało po prostu nadarżającą się okazję. Po około 7,3% ankietowanych przejęło przedsiębiorstwa po rodzinie i znajomych lub uległo namowom bliskich, bądź też pragnęło satysfakcji z kierowania własnym przedsięwzięciem. Nieliczni zostali zachęceni pozytywnym przykładem innych osób albo chcieli wykorzystać posiadane kwalifikacje i zainwestować oszczędności (rys. 2).

Dwie trzecie osób z wykształceniem co najwyżej podstawowym jako główny powód uruchomienia działalności na własny rachunek wskazało na zagrożenie bezrobociem, a jedna trzecia – na nadarżającą się okazję. Zagrożenie utratą pracy stanowiło motywację dla blisko połowy osób po szkole zawodowej lub po studiach wyższych oraz dla nieco ponad jednej czwartej osób po szkole średniej. Osoby z wykształceniem zawodowym często chwyciły nadarżającą się okazję (19,9%), wykorzystywały posiadane kwalifikacje (13,4%) oraz kierowały się popytem na rynku (13,4%). Z kolei przedsiębiorcy ze średnim wykształceniem częściej przejmowali działalność po rodzinie lub znajomych (14,3%) oraz kierowali się potrzebą samospelnienia (14,3%).

Co trzeci ankietowany przy wyborze rodzaju działalności zdawał się na przypadek, a co czwarty kierował się zapotrzebowaniem rynku. Wśród innych motywów wymieniano: posiadane kwalifikacje (17,5%), pozytywne przykłady osób trzecich (15%) oraz

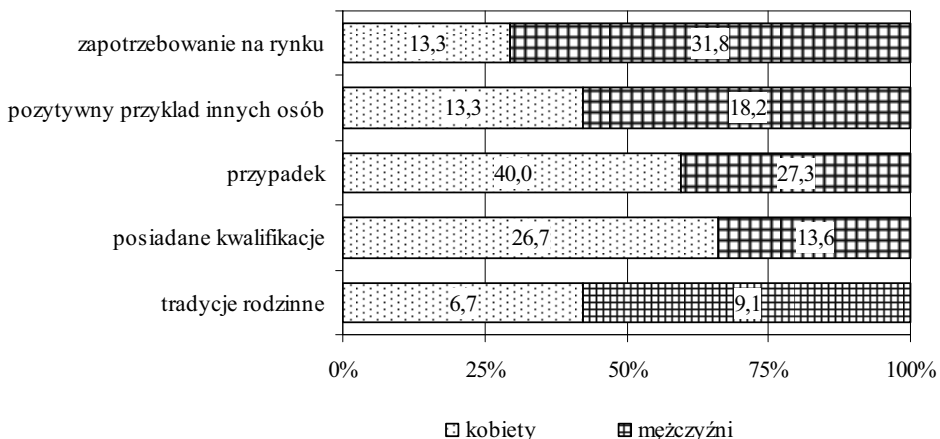
Rys. 2. Główne motywy uruchomienia działalności gospodarczej (w % odpowiedzi)

Fig. 2. Major motives to set up the economic activity (in % of answers)

Źródło: Badania własne.

Source: Authors' research.

tradycje rodzinne (10%). Osoby z wykształceniem podstawowym kierowały się na ogół przypadkiem, przykładami innych osób oraz zapotrzebowaniem na rynku, podczas gdy osoby z wykształceniem minimum zawodowym wybierając kierunek działalności częściej uwzględniały zdobyte kwalifikacje (rys. 3).

Rys. 3. Główny motyw wyboru rodzaju działalności gospodarczej (w % odpowiedzi)

Fig. 2. Major motives to select a kind of the economic activity (in % of answers)

Źródło: Badania własne.

Source: Authors' research.

Mężczyźni częściej niż kobiety opierali się na pozytywnych przykładach innych osób i tradycjach rodzinnych oraz polegali na istniejącym popycie na rynku. Kobiety natomiast przy wyborze rodzaju działalności częściej bazowały na posiadanych kwalifikacjach zawodowych.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Przeprowadzone badania opinii ankietowanych przedsiębiorców umożliwiają przedstawienie następującego wizerunku badanej grupy:

1. Dwie trzecie przedsiębiorców stanowiły osoby w wieku powyżej 45 lat. Pod względem wykształcenia, ponad połowa badanych miała wykształcenie średnie, a jedna trzecia zawodowe. W trzech przypadkach prowadzeniem firmy zajmowała się więcej niż jedna osoba. Kobiety samodzielnie prowadzące przedsiębiorstwa stanowiły ponad jedną trzecią ankietowanych.
2. Dla około dwóch trzecich ankietowanych bieżąca działalność gospodarcza stanowiła pierwszą pracę, jaką kiedykolwiek podejmowali. Ponad 85% firm zostało założonych na początku transformacji gospodarczej. Przedsiębiorstwa z dłuższym stażem obejmowały swoim zasięgiem przede wszystkim rynki regionalne i rynek krajowy, najczęściej jednak przedsiębiorcy działali w skali lokalnej.
3. Przygotowanie do uruchomienia działalności gospodarczej zajmowało ankietowanym średnio siedemnaście miesięcy, a jako główne motywy założenia własnej firmy, wskazywano najczęściej na utratę poprzedniej pracy i zagrożenie bezrobociem, chęć wykorzystania nadarzającej się okazji oraz zapotrzebowanie na dane produkty lub usługi na rynku docelowym. Niektórzy przejmowali przedsiębiorstwa po rodzinie i znajomych lub ulegali namowom bliskich, bądź też pragnęli satysfakcji z kierowania własnym przedsięwzięciem. Nieliczni zostali zachęceni pozytywnym przykładem innych osób albo chcieli wykorzystać posiadane kwalifikacje i zainwestować oszczędności.
4. Przy wyborze kierunku działalności co trzeci ankietowany zdawał się na przypadek, a co czwarty kierował się zapotrzebowaniem rynku. Właściciele przedsiębiorstw częściej niż kobiety opierali się na pozytywnych przykładach innych osób i tradycjach rodzinnych oraz polegali na istniejącym popycie na rynku. Kobiety natomiast przy wyborze rodzaju działalności przede wszystkim bazowały na posiadanych kwalifikacjach zawodowych i polegały na przypadku.

LITERATURA

- Banachowicz E., 1993: Jaki jest polski przedsiębiorca. Przegląd Organizacji nr 12/1993.
Czarnecki A., 2006: Wpływ czynników lokalizacyjnych na rozwój działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich. Roczniki Naukowe Stowarzyszenia Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu, tom VIII, zeszyt 4.
Drzewiecki M., 2002: Podstawy agroturystyki, Oficyna Wydawnicza Ośrodka Postępu Organizacyjnego, Bydgoszcz.

- Dzierżanowski W., Tokaj-Krzewska A. (red.), 2002: Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2000-2001. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa.
- Grabowski M., Kulawczuk P., 1992: Odbudowa małych przedsiębiorstw. Transformacja gospodarcza nr 25, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk.
- Hałasiewicz A., Kaleta A., 2000: Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa, Warszawa.
- Kukulak-Dolata I., Sobocka-Szczapa H., 2007: Praca na własny rachunek w Polsce – wyniki badań jakościowych [w:] Kryńska E. (red.): Praca na własny rachunek – determinanty i implikacje, IPISS, Warszawa.
- Kulawczuk P., 1995: Rozwój przedsiębiorczości wiejskiej [w:] Bąk M. (red.), Rozwój gospodarki wiejskiej. Przedsiębiorczość jako droga do restrukturyzacji wsi w Polsce, Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym Krajowej Izby Gospodarczej i Grupa Windsor, Oficyna Naukowa, Warszawa.
- Kurek I.M., Sawicka J., 2003: Zmiany sytuacji kobiet na wiejskim rynku pracy w Polsce, w latach 1996-2003 [w:] Zeszyty Naukowe SGGW w Warszawie seria Ekonomika i Organizacja Gospodarki Żywnościowej nr 50 (2003), Warszawa.
- Mroczek E., 1998: Nowi polscy przedsiębiorcy. Przegląd Organizacji 1/98.
- Otoliński E., Brzozowski B., 1997: Pozarolnicza działalność gospodarcza na wsi. Przegląd Organizacji nr 5/97.
- Palonka K., Pięcek B., Rożek-Świdorska A., 1993: Infrastruktura a rozwój przedsiębiorczości [w:] Duczkowska-Małyż K. (red.): Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich. W stronę wsi wielofunkcyjnej. IRWiR PAN, Warszawa.
- Pięcek B.: Portret zbiorowy wiejskich przedsiębiorców [w:] Szafranec K.: Kapitał ludzki i zasoby społeczne wsi. Ludzie – społeczność lokalna – edukacja. IRWiR PAN, Warszawa 2006.
- Spychalski G. 2004. Regional development strategy implementation in the West Pomeranian region, EJPAU 7(2), #04.

FACTORS INFLUENCING ON SETTING UP THE ECONOMIC ACTIVITY ON RURAL AREAS IN SELECTED COMMUNES OF OLSZTYNSKI SUBREGION

Abstract. The paper presents conditions of setting up the economic activity on rural areas, including motives that guided the entrepreneurs while making decision on setting up enterprises and selecting a kind of an activity. The research have been conducted in 2008 within forty four entrepreneurs, in four selected communes of olsztynski subregion: Bartoszyce, Lidzbark Warmiński, Dywity and Świątki. The data analysis has revealed that preparations before setting up enterprises took on average several months. Moreover, such factors as threat of unemployment, an opportunity or demand for the products on the market were their main motives. While considering the kind of the activity, one out of three respondents left everything to chance, whereas one out of four respondents made the decision on the base of the market demand.

Key words: motives, entrepreneurship, rural areas, olsztynski subregion

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 31.10.2008